

Artikel uit het bulletin van de
Antwerpse Vereniging voor Bouwhistorie en Geschiedenis*

(*vzw opgericht in 1963, tot juni 2007 Antwerpse Vereniging voor Bodem en Grotonderzoek)

Ackermans, J., en Warmenbol, E., 'Voor-Romeins aardewerk gevonden onder het St.-Jan Berchmanscollege te Antwerpen', *Bulletin van de Antwerpse vereniging voor bodem- en grotonderzoek*, 1985/2, 3-4.

Download van: <http://www.avbg.be/bulletin.html>
Contact: <http://www.avbg.be/contact.html>

© 2008-2009 Tim Bisschops & Antwerpse Vereniging voor Bouwhistorie en Geschiedenis vzw. Tekst en afbeeldingen strikt voor persoonlijk gebruik. Publiek of commercieel gebruik enkel mits schriftelijke toestemming van het bestuur van de AVBG.

ANTWERPSE VERENIGING VOOR
BODEM- EN GROTONDERZOEK
BULLETIN : 1985 / N° 2

MAART - APRIL

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Jacques ACKERMANS & Eugène WARMENBOL

VOOR-ROMEINS AARDEWERK GEVONDEN ONDER HET ST.-JAN BERCHMANS-COLLEGE TE ANTWERPEN

In maart 1976 werden bij graafwerken op de binnenplaats van het St.-Jan Berchmans-college (1) scherven aangetroffen van een diepe schaal die duidelijk zonder de hulp van de draaischijf vervaardigd werd (2).

Noodopgravingen door een van ons (J.A.) ondernomen, brachten geen gelijkaardig materiaal aan het licht, maar leverden naast de funderingen (1,9 x 1,8 m) van een zuil van de zijbeuk (?) van de kerk van het verdwenen karmelietenklooster, eveneens een stratigrafisch profiel op waarmee de bovenvernoemde scherven in verband gebracht konden worden.

Volgende lagen werden opgetekend:

1. een dikke, kompakte laag (ca. 1,15 m) grotendeels bestaande uit allerlei bouwafval en waarin scherven uit diverse periodes en ook menselijke beenderen werden aangetroffen;
2. een nieuwe laag (0,20 tot 0,25 m dik) bestaande uit puin, voornamelijk baksteengruis en mortelbrokken;
3. een grijze, nogal zandige humuslaag (0,25 tot 0,30 m dik), waarin enkele scherven geglazuurd rood aardewerk gevonden werden;
4. een bleekgrijze, zandige laag (0,17 tot 0,30 m dik), waarin sporen van wortels opgemerkt werden, en waartoe de hier verder bestudeerde scherven behoorden.

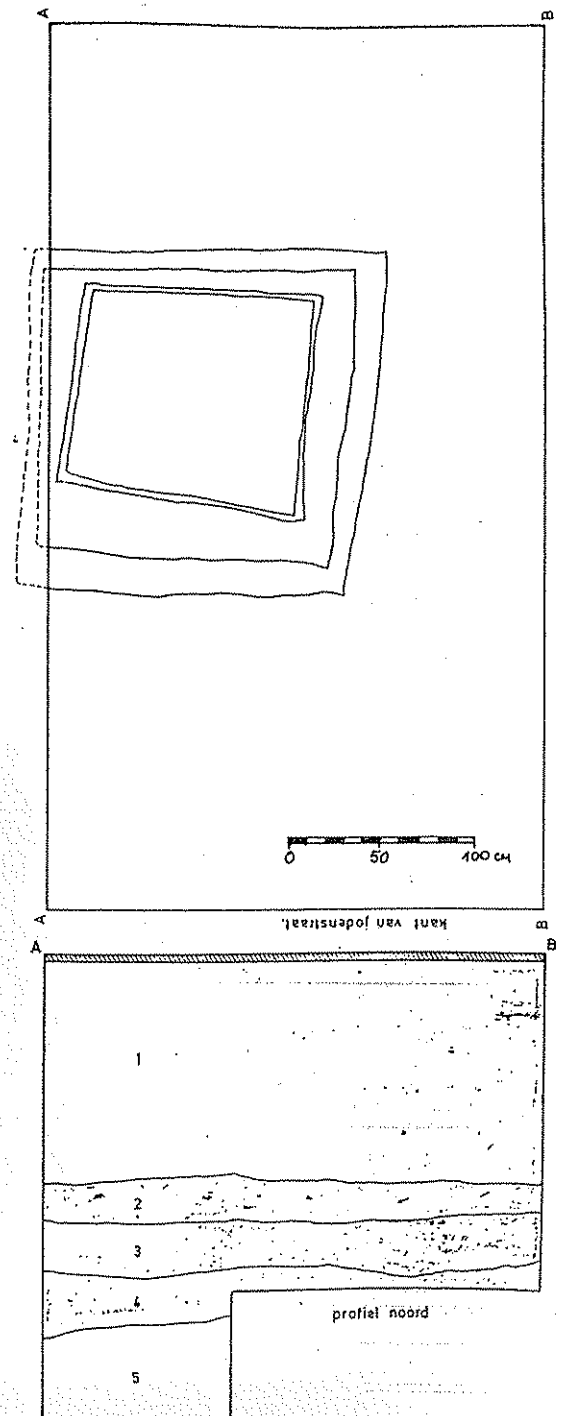
Deze laag vormde de overgang tot de steriele zavel: 5.

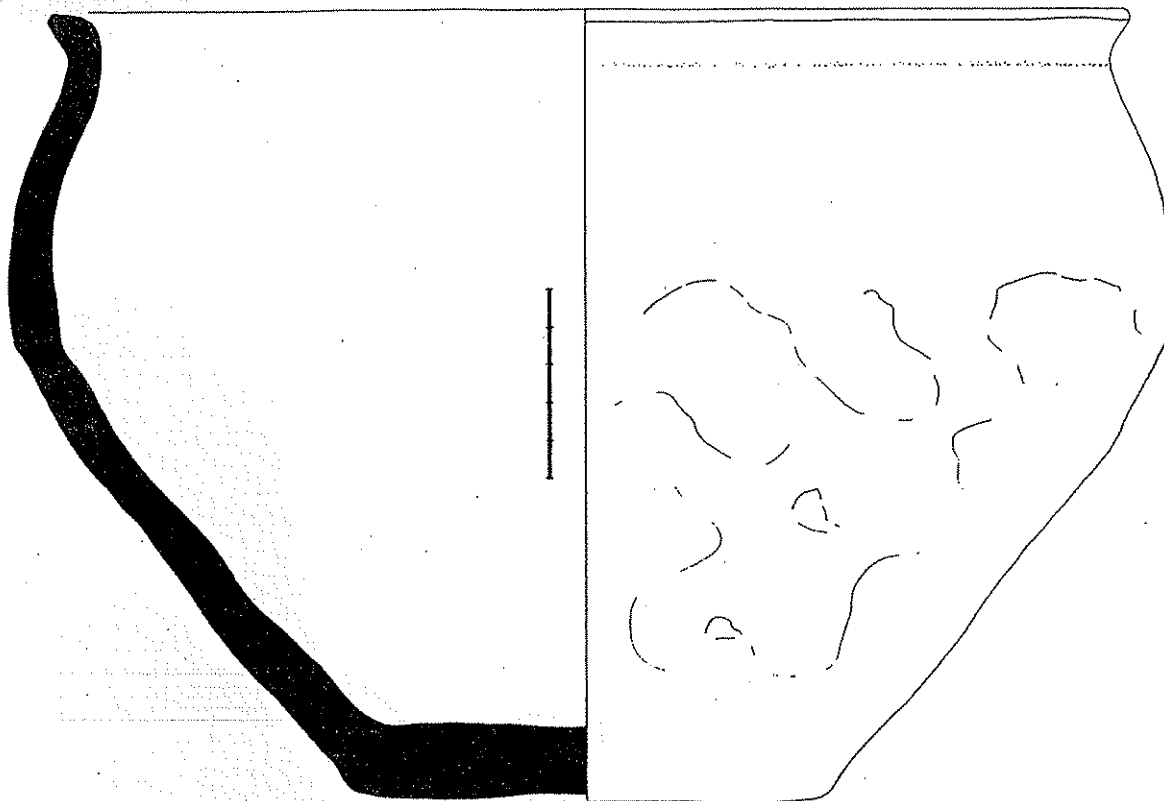
Het gaat hier over een diepe schaal met een licht uitstaande hals, een hoge schouderpartij, een weinig benadrukte buikknik, een geruwde buikpartij (3) en een vlakke bodem.

Vermoedelijk was de pot volledig, en werd hij bij de graafwerken stukgestoten; alleszins vertoont het bodemfragment grotendeels verse breuken.

Naar het buitenoppervlak toe vertoont de breuk een beige tot roze kleur, naar het binnenoppervlak toe een blauw-grijze tot donkergrijze kleur. De gebruikte klei werd verschaald door middel van korrels zwarte chamotte (aardewerkgruis, een enkele maal tot 0,5 cm groot).

De buitenwand is donkergrijs (rand, schouder) tot beige of grizig beige (buik, bodem), de binnenwand donkergrijs, behalve op de randscherf, waar hij roze is.

De voorgenomen reconstructietekening geeft ongetwijfeld het uitzicht van deze schaal weer.

Wat de chronologie van dit stuk betreft lijkt ons een datering in de voor-romeinse tijd het meest waarschijnlijk. Alleszins was het inheemse handgevormde aardewerk vermoedelijk reeds tijdens de tweede helft van de Iste eeuw of toch zeker in het begin van de IIde eeuw uit het Antwerpse verdwenen, zoals zou moeten blijken uit het archeologisch materiaal gevonden te Oelegem, waar het handgevormde aardewerk volledig ontbreekt, alsook uit dat te Antwerpen zelf ontdekt, waar het uiterst zeldzaam was (4).

Het lijkt ons evenwel onmogelijk dit losstaand stuk nauwkeuriger te situeren, mede door gebrek aan bruikbaar vergelijkingsmateriaal uit nabijgelegen vindplaatsen.

Het leek ons wel interessant een tekening van dit voor Antwerpen toch uitzonderlijke stuk te publiceren, en daarnaast ook even op de vindplaats en de vondstomstandigheden terug te komen.

Onder de metropool, onder de nederzetting, zitten nog andere "Antwerpens" ...

NOTEN

- (1) G. CUYT, Archeologische opgravingen in Sint-Jan, Sint-Jan, XII, 1976-77, nrs. 1-2, pp.13-22.
- (2) J. ACKERMANS, Antwerpen: IJzertijdscherven, Archeologie, 1976, 1, p. 16 en fig. 7.
- (3) Vermoedelijk niet "besmeten" maar "bestreken".
- (4) G. DE BOE - F. LAUWERS, Een inheemse nederzetting uit de romeinse tijd te Oelegem, Brussel, 1980 (Ar. Bel. 228); L. DE POOTER, Het gallo-romeinse aardewerk van de opgraving "Stadsparking" te Antwerpen, Gent, 1981 (onuitgegeven licentiaatsverh.), pp. 263-264. Zie ook, onder voorbehoud, O. VANDENBORN, Gallo-romeinse vondsten te Antwerpen, Helinium, V, 1965, pp. 275-276.

